

מראי מקומות - יומא

לא.

א. חוצץ או אינו חוצץ

פירש רש"י שהשאיילה היא רק לרבי יהודה שפירש שהטבילה היא רק להזכירו על טומאה ישנה. אבל התוספות פירשו שהוא אפילו לבן זומא, ובטבילה שטובל כשאינו בא לעבודה, והרי זו טבילה מדרבנן. אבל המרומי שדה (לעיל ל) פירש (ע"פ דרכו המובאת לעיל ל) שהשאיילה היא על המשנה לפי דברי רב יוסף, שדין הטבילה במשנה הוא משום טעמו של רבי יהודה, כדי שיזכור, אלא שצריך טבילה רק משום עבודה, ועל זה שואלת הגמרא האם חוצץ או לא.

ובשיח יצחק פירש, שקושיית התוספות מה שונה טבילה זו משאר טבילות דרבנן שאין שואלין האם יש בהם דין חציצה או לא, היא רק לשיטת התוספות, שפירשו ששאיילת הגמרא היא אף לבן זומא, אבל לפירוש רש"י, שהשאיילה היא רק לרבי יהודה, שכל הטבילה היא רק כדי להזכירו על הטומאה, לא קשה קושיית התוספות, לפי שודאי טבילה זו קלה יותר משאר טבילות דרבנן.

ב. תיבעי לבן זומא תיבעי לרבנן

דפליגי עליה דרבי יהודה וכו'

כתב הגבורת ארי, שאפשר לשאול את שאילת הגמרא גם לדעת רבי יהודה, שאולי לא חייב רבי יהודה טבילה אלא בפנים, או משום שמא ימשכו, וכמו שפירשה הגמרא את השאיילה לבן זומא (ואין לומה שלרבי יהודה פשוט שאין חוששים שמא ימשכו, כיון שאינו אלא חשש דרבנן, לפי שעדיין יש לומר שכשעובד עבודה דינו שונה), אלא שהגמרא נקטה כן לחידוש, שאפילו בן זומא המחמיר יותר, אולי סובר שאין צריך כאן טבילה. ואפילו לחכמים החולקים על רבי יהודה, ומקילים יותר ממנו, יתכן שכשעושה עבודה צריך לטבול (וראה בתוספות ישנים שגרסו ששאיילת הגמרא היא לפי רבי יהודה, אולם משמע שלפי חכמים אין ספק כלל אלא פשוט שאין צריך לטבול באופן זה).

ג. וכולן בקודש בגג בית הפרוה

הקשו התוספות, שאם צריך להיות בקודש, הלא גגין ועליות לא נתקדשו, וכתבו שהיה שוה לקרקע העזרה. והראב"ד בפירושו לתמיד (ל) כתב, שאין שייך לומר שהיה שוה לקרקע העזרה, שהרי היו עומדין בלשכת בית הפרוה ומולחין עורות קדשים, ועל כרחק שלשכת בית הפרוה היתה בעזרה, ואם כן לא היה גגה שוה לקרקע העזרה, אלא על כרחק צריך לומר שמה שאמר רב גגין ועליות לא נתקדשו אינו בדוקא, אלא יש מהם שנתקדשו ויש מהם שלא נתקדשו.

עוד כתב שם, שכלל זה שגגין ועליות לא נתקדשו היה רק בשעת בנין הבית, אבל בניינים שבנו אחר כך אינם נכללים בזה, לפי שאין בידו להפקיע את קדושת העזרה על ידי שיבנה שם (ואולי כוונתו שכל האויר עד הרקיע קדוש, ונמצא שעל ידי בנינו הוא מפקיע הקדושה), אלא הוא נשאר בקדושתו. ובשפת אמת כתב שאפילו הגגין, אם היו פתוחין לקודש היו קודש, וכיון שמסיבה הולכת מלשכת המדיחין לגג בית הפרוה ולשכת המדיחין קודש, ממילא גם גג בית הפרוה הפתוח לאותה לשכה קודש.

ד. עין עיטם גבוה מקרקע עזרה עשרים ושלוש אמות

הקשו התוספות ישנים, שהלא הוא מעיין, ומדוע צריך ארבעים סאה, וכתבו לחדש, שלטבילת אדם צריך ארבעים סאה [ונמצא שיש שני ענייני ארבעים סאה, ארבעים סאה לשיעור מקוה, וגם כשאין צריך ארבעים סאה לדין זה כמו במעיין, צריך ארבעים סאה לצורך טבילת אדם]. אבל מדברי הריטב"א בסוגיין מבואר לא כך, שהרי הקשה כקושיית התוספות ישנים, ותירץ שכיון שהיה באשבורן, צריך מקוה של ארבעים סאה, אבל בלא זה אין צריך ארבעים סאה אף לטבילת אדם.

ה. וכמה הן אמה על אמה ברום שלש אמות

הקשה הרש"ש (עירובין ד), מדוע אין די בשלש אמות עגולין, ויהא די בשלושים סאין, והניח בקושיא.